

Vejrvarsler – Gamle ord om vejret.

I et afsnit i den håndskrevne bog "Min Slægts Personalhistorie og mine Erindringer", 1945, af Anders Jørgensen, "Vibetjørnegaard", Store Salby, findes følgende afsnit om vejret m.m.:

"Da Bonden som Landbruger har været stærkt knyttet til sin Jord og da Vejret betyder så meget for ham med hensyn til Udbyttet, som Jorden kan give, er det en Selvfølge, at han fra Arilds Tid har gjort sine lagttagelser med hensyn til Vejret og høste Erfaringer for, hvorledes Vejret i den nærmeste Fremtid ville arte sig, da det ogsaa havde betydning for Arbejdets Udførelse, er det intet Under, at Bonden beskæftige sig med dette Problem, derved har formentlig de gamle Ord sine Oprindelser. I min Ungdom hørte man ofte de ældre benyttede dem ved mange Lejligheder; i mine ældre Aar brugtes de ikke saa tit, men kom dog frem til og fra."

Her følger disse gamle Ord:

- Er Helligtrekongersaften stjerneklar bliver der mange Ærter.
- Dagene længes, Vinteren strenges.
- Skt. Pouldag (25. Januar). Hvis Solen skinner så længe, som en Rytter kan sadle en Hest, bliver Aaret godt.
- Har man en streng Frost ved Kyndelmissetiden, hedder det: Kyndelmisse Knude, som vil tude, holder derude med sine Stude og ryster sine Klude, da er den halve Vinter ude.
- Ligesaa mange Dage Lærken synger før Kyndelmisse, skal den tie eller græde efter.
- Naar det fryser fra Sønden, fryser Tappen i Tønden.
- Peter Stol (22. Februar). Kaster Peter den varme Sten i Vandet, da tød det ligesaa meget fra neden som fra oven, eller det tød ligesaa meget fra neden, som det fryser fra oven.
- 40 Riddere (9. Marts). Har man Frost på denne Dag, fryser det i 40 Nætter efter.
- Gregoriusdag (12 Marts). Hvis det er Tøvejrs på denne Dag, er det ligesaa godt som hundrede eller tusinde Læs Hø.
- Vor Frudag i Fasten (25. Marts) skal Vibben have tre Æg i Reden, ellers bliver det sent Foraar.
- En tør Marts, en vaad April og en kold Maj skal fylde Laderne.
- Aprils Væde er Bondens Glæde.
- Er Storcken hvid, naar den kommer hertil først i April faar man en tør, er den sort en fugtig Sommer.

- Ser man Storcken, første Gang den er kommen om Foråret, flyvende; skal man flytte eller rejse. Ser man den gaaende eller staaende skal man blive.
- Hvis Krager og Skader bygger deres Reder højt i Træernes Kroner bliver Sommeren vaad, bygges Rederne lavt blive Sommeren tør.
- Frøernes Sang om Aftenen betyder godt Vejr den følgende Dag; naar disse om Vaaren begynder at kvække er det Tid at saaer Havre; og at saaer Byg, naar Slaaen springer ud.
- Ligeledes er Tiden inde, at saaer Havre, naar Havresaaen viser sig.
- Voldermissedag (1. Maj). Er det Regnevejr denne Dag kan ingen Væde forslaar denne Sommer.
- Skt. Skade Aften (Aften før Skærtorsdag) rejser Heksene til Bloksbjerg eller Øllemosen.
- Lader Horsknaderen sig høre betyder det Forandring i Vejret.
- En svale gør ingen Sommer.
- Kukker Gøgen inden 7. Maj, ophører den at kukke, naar den sér den første Høstak. Kukker den første Gang efter 7. Maj ophører den at kukke naar den sér ni Høstakke.
- Naar man en tidlig Morgen hører Gøgen kukke og man er Fasten, hedder det, at Gøgen ganter eller gækker En.
- Hvis Gøgen kukker paa bar Kvist bliver det sen Høst.
- Springer Eg før Ask gaar Sommeren i Vask.
- Springer Ask før Eg bliver Sommeren bleg.
- En kold Maj gør et varmt Logulv.
- Naar Hanen galer paa usædvanlig Tid, betyder det Forandring i Vejret.
- Torden det før Maj, bliver Aaret godt.
- Æder Hunden Græs, gør Ræven stærkt og Kragerne samler sig i Hobetal, faar man ondt Vejr.
- Hvis Skaderne skræpper om Morgenen, faar man Fremmed og Vejret bliver smukt.
- Den Agerkaal, som blomstrer før Skt. Hans, er ikke saa skadelig, som den der blomstrer efter.
- Naar der tændes Baal Skt. Hansaften, rejser Heksene til Bloksbjerg.
- Ryger Engene, da hedder det, at Mosekællingen brygger, eller at Mosekonen rører Aftengrøden og venter en paafølgende hed Dag.
- Bringer Syvsoverdagen Regn, vente man syv Ugers Væde.
- Kelddag (8. Juli) er Tiden inde til at slaae Engene.
- Naar Svalen flyver lavt hen over Markerne, faar man Regn, flyver den højt, bliver Vejret tørt.

- En lille Ring omkring Maanen betyder en stor Forandring i Vejret, en stor Ring en lille Forandring.
- Naar Regnbuen tegner paa Himlen, bliver det Bygevejr.
- Hvis Skyerne er røde om Aftenen ved Solens Nedgang, faar man Blæst.
- Naar Solen ved sin Opgang om Morgenens blanker stærkt, faar man Regn inden Aften.
- Morgenrøden giver Aftenbløde.
- Er Skyerne lyse og tavlede, bliver Vejret smukt og tørt.
- Naar Heste og Kvæg plages af Bremser og Fluer, bliver det Tordenvejr.
- Hvis Katten river i Træer, faar man Blæst.
- Vejret bliver fugtigt, naar Frøer og Tudser viser sig ved Beboelser.
- Naar Savfuglen og Vandhytten lade sig høre, faar man Regn.
- Er det stadigt Vejr de første halve Hundedage, bliver de sidste halve ustabile.
- Er det ustadigt Vejr de første halve Hundedage, bliver de sidste stadige og gode Høstdage.
- En Høstaften, som er stjerneklar, hvor Kornmod glimter hen over himlen, modnes Kornet, det samme gælder Sildeglimt, som viser sig ved at Sildestimer vender sig ved Stranden.
- Skt. Laurentiusdag (10. August). Hvis Kvæget paa denne Dag bisser, bliver Vinteren streng.
- Skt. Laurentiustaarer betyder udmærket godt Høstvejr.
- Naar tidslen ryger, er Faaremælken god og Vejret godt.
- Bartolemæusdagen (23. August) flyver Storke Syd paa og man faar Stormvejr (Bartolemæusvindene).
- Hvis Uglen om Aftenen kvidrede, er det mod smukt Vejr, tuder den, er det mod daarligt Vejr.
- Naar Andetrækket begynder om Efteraaret, er Vinteren i Anmarch.
- Naar Gravgaasen gaar til Hav og Grævlingen i Grav, kommer Vinteren ikke i Skridt, men i Trav.
- Falder Løvet tidligt om Efteraaret af Træerne, er det forbud på streng Vinter. Ligesaa naar Rønne bærer overflødig Frugt.
- Hører man om Vinteren fra de store Søer en voldsom Bragen i Isen, bliver det en hastig paafølgende Tø.
- Rimfrost varer ikke længe.
- Naar Nordlysene brænder om Efteraaret, kan man vente streng Vinter.
- De fire Tapedage venter man alt slags Vejr.

Min Slægts Personalhistorie

og

mine Erindringer.

af Anders Jørgensen

Fra bogens titelblad

Højelse Sognearkiv, den 13. 4. 2010